

Sygn. akt V CZ 95/06

POSTANOWIENIE

Dnia 22 listopada 2006 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Lech Walentynowicz (przewodniczący)

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz

SSN Marek Sychowicz (sprawozdawca)

w sprawie ze skargi M.D.
o wznowienie postępowania
w sprawie z powództwa K.R., A.R. i K.R.
przeciwko J.Z. i M.D.
o ochronę dóbr osobistych,
zakończoną prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego
z dnia 10 lutego 2005 r., sygn. akt [...],
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 22 listopada 2006 r.,
zażalenia pozwanego M.D.
na postanowienie Sądu Apelacyjnego
z dnia 5 maja 2006 r., sygn. akt [...],

uchyla zaskarżone postanowienie.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 5 maja 2006 r. Sąd Apelacyjny odrzucił skargę pozwanego M.D. o wznowienie postępowania zakończonego w stosunku do niego prawomocnym wyrokiem tego Sądu z dnia 10 lutego 2005 r. Sąd Apelacyjny uznał, że skarga nie została oparta na ustawowej podstawie wznowienia, gdyż żaden z dowodów, które zostały wskazane jako uzasadniające wznowienie, nie spełnia ustawowych warunków jakim stosownie do art. art. 403 § 2 k.p.c. powinna odpowiadać podstawa wznowienia przewidziana w tym przepisie.

W zażaleniu na wymienione postanowienie pozwany zarzucił błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia oraz naruszenie art. 403 § 2 k.p.c. i wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

W odpowiedzi na zażalenie powodowie wnieśli o jego oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wbrew zapatrywaniu Sądu Apelacyjnego zeznania świadka R.M. złożone w sprawie Sądu Rejonowego w L., jeżeli dotyczą okoliczności wskazanych w skardze o wznowienie postępowania, mogą mieć wpływ na wynik sprawy. Stanowiąc dowód – jak trafnie uznał Sąd Apelacyjny – treści zeznań złożonych przez świadka, mogą one w szczególności być przydatne przy ocenie innych dowodów, z których wynikają okoliczności twierdzone przez skarżącego.

W świetle twierdzeń skargi brak jest też podstaw do stanowczego wykluczenia możliwości wpływu zeznań świadka D.M. na wynik sprawy.

Nie jest rzeczą sądu badającego, czy skarga o wznowienie postępowania opiera się na ustawowej podstawie, ocena sposobu obrony pozwanego w sprawie zakończonej prawomocnym wyrokiem. Niekonsekwencja tej obrony może oczywiście mieć wpływ na jej wynik ale ocena w tym względzie należy do sądu merytorycznie rozpoznającego sprawę. Niemniej skarżący skutecznie nie podważa stwierdzenia Sądu Apelacyjnego, że powołane w skardze, jako nowy dowód, akta dochodzeniowe Komendy Wojewódzkiej Policji nie stanowią środka dowodowego dającego podstawę do wznowienia postępowania. Po pierwsze, jak trafnie

zauważył Sąd Apelacyjny, o istnieniu tych akt skarżący wiedział w poprzednim postępowaniu. Okoliczność, że zakładając ich operacyjny charakter był przekonany o nieskuteczności wnoszenia o przeprowadzenie z nich dowodu, nie przekreślała możliwości złożenia takiego wniosku. Po drugie, skarżący nie uprawdopodobnił, że wymienione akta utraciły charakter operacyjny i mogą obecnie być udostępnione sądowi. Za tym, że nie mogą być udostępnione, zdaje się przemawiać niewłączenie ich do akt postępowania prowadzonego przez Sąd Rejonowy w L. Po trzecie, skarżący – co zasadnie podniósł Sąd Apelacyjny – nie wskazał okoliczności faktycznych, które miałyby z tych akt wynikać i mogłyby mieć wpływ na wynik sprawy, i co należy dodać – nie wskazał jakie dokumenty znajdujące się w tych aktach mogłyby mieć taki wpływ; dowodem bowiem mogły by być określone dokumenty, a nie akta je zawierające.

To co powiedziano wyżej po części odnosi się do powołania w skardze, jako nowego dowodu, akt Instytutu Pamięci Narodowej dotyczących B.R. Przede wszystkim jednak dokumenty o pokrzywdzonych i osobach trzecich, znajdujące się w zasobach archiwalnych IPN, w obecnym stanie prawnym, nie mogą być wykorzystywane w postępowaniu sądowym w sprawach dotyczących ochrony dóbr osobistych, co przesądza o nieskuteczności powołania ich jako nowy dowód w skardze o wznowienie postępowania w takiej sprawie. Ustawa z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz.U. Nr 155, poz. 1016 ze zm.) wyłącza dostęp do dokumentów znajdujących się w IPN i zawierających dane o pokrzywdzonych i osobach trzecich. Poza pokrzywdzonymi, dokumenty te w myśl art. 36 tej ustawy mogą być udostępniane tylko w wypadkach określonych w tym przepisie. Jego pkt 1, przewidujący możliwość udostępniania dokumentów celem wykorzystania ich przez organy władzy publicznej oraz przez inne instytucje, organizacje i osoby w celu ochrony dóbr osobistych w postępowaniu sądowym, został skreślony przez art. 1 pkt 12 lit. a ustawy z dnia 9 kwietnia 1999 r. (Dz.U. Nr 38, poz. 360).

Jest oczywiste, że skarżący mógł w poprzednim postępowaniu powołać dowód z przesłuchania stron, a zatem nie jest to nowy dowód, mogący stanowić podstawę wznowienia postępowania.

Należy zauważyć, że ogólnikowe powołanie przez skarżącego jako podstawy wznowienia postępowania zeznań złożonych przez świadka R.M. w sprawie Sądu Rejonowego w L. i dowodu z zeznań świadka D.M. nie jest wystarczające do uznania za uprawdopodobnione zachowanie terminu do wniesienia skargi o wznowienie (art. 407 § 1 k.p.c.). Skoro dane o wymienionych dowodach pochodzą z artykułu w tygodniku „[...]”, opublikowanym w kwietniu 2005 r., to wątpliwości budzi prawdziwość twierdzenia skarżącego o zapoznaniu się z nim nie wcześniej niż na trzy miesiące przed wniesieniem skargi o wznowienie (co nastąpiło dnia 27 marca 2006 r.). Jeżeli z artykułem skarżący zapoznał się – jak utrzymuje – za pośrednictwem Internetu, to powinien uprawdopodobnić, że jego treść była jeszcze dostępna w Internecie po ponad dziewięciu miesiącach od opublikowania artykułu w tygodniku.

Skarżący nie podał, kiedy świadek R.M. złożył zeznania w sprawie Sądu Rejonowego w L. Jeżeli miało to miejsce po uprawomocnieniu się wyroku, którego dotyczy skarga o wznowienie postępowania, to już z tego powodu zeznania świadka R.M. nie są nowym dowodem, mogącym stanowić podstawę wznowienia.

Dokonanie na podstawie treści skargi o wznowienie postępowania oceny, czy skarżący, powołując jako podstawę wznowienia zeznania świadka R.M. złożone w sprawie Sądu Rejonowego w L. i dowód z zeznań świadka D. M., oparł skargę na ustawowej podstawie wznowienia i czy zachował termin do wniesienia skargi, nie jest możliwe. Wymaga – w zakresie wyżej wskazanym – zażądania przez Sąd, żeby skarżący uprawdopodobnił te okoliczności (art. 410 § 1 k.p.c.).

Mając na uwadze powyższe względy, Sąd Najwyższy, na podstawie art. 394¹ § 3 w związku z art. 398¹⁵ § 1 zdanie pierwsze k.p.c., postanowił jak w sentencji.